

2013. évi törvény
a szociális szövetkezetekről, valamint az egyes törvények Polgári Törvénykönyvvvel összefüggő
módosításáról

Az Országgyűlés a szövetkezeti szerveződés keretein belül a szociális szempontok figyelembevételével, az öngondoskodás céljából megvalósuló, közös kockázatviselésen alapuló munkavégzés elősegítése érdekében a következő törvényt alkotja:

1. §

(1) A szociális szövetkezet olyan sajátos szövetkezet, amelynek célja a hátrányos helyzetben lévő tagjai számára munkafeltételek teremtése, valamint szociális helyzetük javításának egyéb módon történő elősegítése. A szociális szövetkezetnek a nevében viselnie kell a szociális szövetkezet megnevezést.

(2) A szociális szövetkezetre az e törvényben foglalt eltérésekkel a Polgári Törvénykönyvnek (a továbbiakban: Ptk.) a szövetkezetekre vonatkozó rendelkezéseit kell alkalmazni.

(3) A szociális szövetkezet külön törvényben meghatározottak szerint közhasznú jogállású lehet.

(4) A szociális szövetkezetnek a természetes személy tagjain kívül helyi önkormányzat vagy nemzetiségi önkormányzat, illetve ezek jogi személyiségű társulása (a továbbiakban együtt: önkormányzat), továbbá jogszabályban meghatározott karitatív tevékenységet ellátó közhasznú jogállású szervezet lehet a tagja.

(5) Szociális szövetkezetnek – az önkormányzat, továbbá karitatív tevékenységet ellátó közhasznú jogállású szervezet tag kivételével – nem lehet személyes közreműködést nem vállaló tagja.

(6) A szociális szövetkezet esetében a nem természetes személy tagok száma nem haladhatja meg a taglétszám huszonöt százalékát.

(7) A szociális szövetkezet karitatív tevékenységet ellátó közhasznú jogállású szervezet tagjának tagsági jogviszonya megszűnik, ha e tag közhasznú jogállása megszűnik.

2. §

(1) A szociális szövetkezetek esetében a személyes közreműködés sajátos formája a közös termelésben való, a tagsági jogviszonyon alapuló közvetlen közreműködés (a továbbiakban: tagi munkavégzés).

(2) A tagi munkavégzés önálló, más munkavégzésre irányuló jogviszonyt szabályozó törvény hatálya alá nem tartozó jogviszony, amelyben az elvégzett munka ellentételezése a tagi munkavégzés arányában részben vagy egészben a közösen megtermelt javak természetben történő átadásával is történhet.

(3) Tagi munkavégzésre irányuló jogviszonyt a foglalkoztatás elősegítéséről és a munkanélküliek ellátásáról szóló törvény szerint regisztrált álláskereső, illetve a közfoglalkoztatási jogviszonyban lévő személy létesíthet és tarthat fenn.

(4) Ha a szociális szövetkezet tagi munkavégzési jogviszonyban lévő tagja munkavégzésre irányuló más jogviszonyt létesít vagy tart fenn, e más jogviszony fennállása alatt a tagi munkavégzési jogviszony szünetel.

(5) A szociális szövetkezet alapszabályának tartalmaznia kell

a) a tagi munkavégzési jogviszonyban álló tag által teljesítendő munkafeladatok meghatározását, az elvégzett munkafeladatok dokumentálásának módját, és

b) a munkafeladat teljesítéséhez igazodóan a szövetkezet által megtermelt javakból történő részesedés módjának és mértékének (ellenértékének) meghatározását-

(6) Az (5) bekezdés b) pontja szerinti ellenértéket úgy kell meghatározni, hogy

a) az alkalmas legyen a tag teljesítményének figyelembevételére és

b) a megtermelt javakból való részesedés mértékének meghatározására.

(7) Tagi munkavégzés esetén a tagnyilvántartásnak tartalmaznia kell a tagi munkavégzési jogviszony keletkezésének, megszűnésének időpontját, szüneteltetésének kezdő és végső időpontját is.

(8) Tagi munkavégzési jogviszony esetén a tagsági jogviszony keletkezését és megszűnését követő 5 napon belül a tag, illetve a volt tag részére a nyilvántartás személyére vonatkozó adattartalma alapján igazolást kell kiállítani.

3. §

(1) A szociális szövetkezet alapszabálya a tagi munkavégzési jogviszonyban állók számára előírhatja, hogy a tag alapításkor, illetve belépéskor vagyoni hozzájárulást nem köteles szolgáltatni, hanem azt a tagsági jogviszonya keletkezésétől számított egy éven belül – az alapszabályban meghatározott időpontban és módon – köteles a szövetkezet részére rendelkezésre bocsátani. A nem pénzbeli hozzájárulás esetében ez a rendelkezés akkor alkalmazható, ha az alapszabály értelmében a tag a nem pénzbeli hozzájárulást a szövetkezetben végzett munkavégzése során megtermelt és a tulajdonába kerülő javak szövetkezet részére történő átadásával teljesíti.

(2) Ha a szociális szövetkezet alapítói között tagi munkavégzési jogviszonyt létesítő olyan személyek is vannak, akik a vagyoni hozzájárulásukat az (1) bekezdés szerint teljesítik, e személyeket a cégbejegyzéskor a vagyoni hozzájárulás megfizetése és a vagyoni hozzájárulás teljesítésének határideje vonatkozásában figyelmen kívül kell hagyni.

Záró rendelkezések

4. §

Ez a törvény 2014. március 15-én lép hatályba.

5. §

E törvény 1. § (6) bekezdésébe foglalt korlátozást a Ptk. hatálybalépésekor a cégbejegyzésbe bejegyzett, vagy bejegyzés alatt álló szövetkezet esetében nem kell alkalmazni, azonban a szociális szövetkezet közgyűlésének a Ptk. szerinti továbbműködéséről szóló határozata meghozatalát követően e szociális szövetkezet tagsága nem változtatható meg úgy, hogy a tagok számának aránya

e törvény 1. § (6) bekezdésében foglaltaktól – a változást megelőző állapothoz képest – nagyobb arányban térjen el.

6. §

E törvény 17. § (1) bekezdése az Alaptörvény 31. cikk (3) bekezdése alapján sarkalatosnak minősül.

A Rendőrségről szóló 1994. évi XXXIV. törvény módosítása

7. §

(1) A Rendőrségről szóló 1994. évi XXXIV. törvény (a továbbiaknak: Tv.1.) 26. § (2)-(3) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(2) A segítő által a segítségnyújtással közvetlen összefüggésben okozott kárt vagy személyiségi jogi jogsértést, valamint a keletkezett költséget úgy kell tekinteni, mintha a kárt vagy a személyiségi jogi jogsértést a rendőrség okozta volna, illetve mintha a költség a rendőrség tevékenységével összefüggésben keletkezett volna.

(3) A segítőnek a segítség igénybevételével közvetlen összefüggésben keletkezett, más forrásból meg nem térülő kárát – az elmaradt vagyoni előny kivételével –, továbbá a segítségnyújtással összefüggésben keletkezett költségeit a rendőrség megtéríti, valamint a segítő személyiségi jogi jogsértés esetén sérelemdíjat követelhet.”

(2) A Tv.1. 62/D. § (1) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(1) A 46/E. §, a 62/B. § és a 62/C. § alapján feladatot végrehajtó személy (a továbbiakban: feladatot végrehajtó személy) eljárása során a Magyarország területén okozott kárért vagy személyiségi jogi jogsértésért a 26. § (2) bekezdésében foglalt rendelkezés szerint a rendőrség felel. Ha a kárt vagy személyiségi jogi jogsértést a feladatot végrehajtó személy a szolgálati viszonyából eredő kötelesség vétkes megszegésével okozta, akkor a miniszter az érintett tagállamtól kérheti azon összeg megtérítését, amelyet eljárása miatt a sértettnek vagy a nevében eljárni jogosult személynek kifizettek.”

(3) A Tv.1. 64. § (9) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(9) Az informátor, a bizalmi személy, a rendőrséggel titkosan együttműködő más személy által a titkos információgyűjtés keretében másnak okozott kár megtérítésére, valamint a személyiségi jogi jogsértés esetén a sérelemdíj érvényesítésére a 67. § (2) bekezdésében foglalt rendelkezéseket kell megfelelően alkalmazni.”

(4) A Tv.1. 67. § (2) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(2) Az (1) bekezdés szerinti megállapodás létrejötte esetén a rendőrség az elkövető által a sértettnek okozott kárt megtéríti vagy a személyiségi jogi jogsértés esetén a sérelemdíjat megfizeti, az ehhez szükséges fedőokiratot elkészítheti, illetőleg titoktartási megállapodás megkötését kezdeményezheti.”

(5) A Tv.1. 67/A. § (2) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(2) A fedett nyomozó által a sértettnek okozott kár megtérítésére vagy a személyiségi jogi jogsértésért járó sérelemdíj megfizetésére, az ehhez szükséges fedőokirat elkészítésére, illetőleg a

titoktartási megállapodás megkötésének kezdeményezésére a 67. § (2) bekezdésében írt rendelkezést kell alkalmazni.”

(6) A Tv.1. 92. § (3) bekezdésben a „korlátozottan cselekvőképes” szövegrész helyébe a „korlátozottan cselekvőképes kiskorú vagy cselekvőképességében bármely ügycsoportban korlátozott nagykorú” szöveg lép.

A bűnüldöző szervek nemzetközi együttműködéséről szóló 2002. évi LIV. törvény módosítása

8. §

(1) A bűnüldöző szervek nemzetközi együttműködéséről szóló 2002. évi LIV. törvény (a továbbiakban: Tv.2.) 21. § (2) bekezdés i) pontja helyébe a következő rendelkezés lép:

(Az (1) bekezdésben foglalt megállapodásnak tartalmaznia kell:)

„i) a közös büntelfelderítő-csoport kihelyezett tagja által működési körében okozott károkért való felelősség, valamint a személyiségi jogi jogsértésért járó sérelemdíj szabályairól szóló tájékoztatást.”

(2) A Tv.2. 26. § (2) bekezdés e) pontja helyébe a következő rendelkezés lép:

(A megállapodásnak tartalmaznia kell:)

„e) a fedett nyomozó által működési körében okozott károkért való felelősség, valamint a személyiségi jogi jogsértésért járó sérelemdíj szabályairól szóló tájékoztatást.”

(3) A Tv.2. 42/A. § (6) bekezdés f) pontja helyébe a következő rendelkezés lép:

(A megkeresésben foglaltak elfogadása vagy más jellegű segítség felajánlása esetén a segítségnyújtás végrehajtásáról az érintett tagállammal az országos rendőrfőkapitány, valamint a terrorizmust elhárító szerv főigazgatója megállapodást köt, amely tartalmazza:)

„f) az intervenció egység tagja által tevékenysége körében okozott károkért való felelősség, valamint a személyiségi jogi jogsértésért járó sérelemdíj szabályait,”

A Tv.2. 42/C. § (2) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(2) A megkeresett tagállam különleges intervenció egységének a tagja (a továbbiakban: beavatkozó személy) eljárása során Magyarország területén okozott kárért vagy személyiségi jogi jogsértésért a magyar jog szerint felel. Ha a kárt vagy a személyiségi jogi jogsértést a beavatkozó személy súlyos gondatlanságból vagy szándékos kötelességszegéssel okozta, akkor a rendészetért felelős miniszter az érintett tagállamtól kérheti azon összeg megtérítését, amelyet a beavatkozó személy eljárása miatt a sértettnek vagy a nevében eljárni jogosult személynek kifizettek.”

A személy- és vagyonvédelmi, valamint a magánnyomozói tevékenység szabályairól szóló 2005. évi CXXXIII. törvény módosítása

9. §

(1) A személy- és vagyonvédelmi, valamint a magánnyomozói tevékenység szabályairól szóló 2005. évi CXXXIII. törvény (a továbbiakban: Tv.3.) 5. § (1) bekezdés b) pontja helyébe a következő rendelkezés lép:

„(Vállalkozás keretében személy- és vagyonvédelmi tevékenység – ha e törvény kivételt nem tesz – a rendőrség által a vállalkozás kérelmére kiadott működési engedély birtokában végezhető, ha)

b) a kérelmező – ha e törvény kivételt nem tesz – rendelkezik az általa végezni kívánt tevékenységre vonatkozó, a szerződésszegéssel és a szerződésen kívül okozott károk megtérítését, valamint a sérelemdíj megfizetését szolgáló, külön jogszabályban meghatározott kötelező tartalommal bíró felelősségbiztosítási szerződéssel (a továbbiakban: felelősségbiztosítási szerződés).”

(2) A Tv.3. 74. § 15. pontjában a „685. §-ának b) pontjában” szövegrész helyébe a „8:1. § (1) bekezdés 1. pontjában” szöveg lép.

A külföldre utazásról szóló 1998. évi XII. törvény módosítása

10. §

A külföldre utazásról szóló 1998. évi XII. törvény 4. § e) pontja helyébe az alábbi rendelkezés lép:

(E törvény alkalmazásában)

„e) *gazdálkodó szervezet*: a polgári perrendtartásról szóló törvényben meghatározott gazdálkodó szervezet.”

A tervező- és szakértő mérnökök, valamint építészek szakmai kamaráiról szóló 1996. évi LVIII. törvény módosítása

11. §

(1) A tervező- és szakértő mérnökök, valamint építészek szakmai kamaráiról szóló 1996. évi LVIII. törvény (a továbbiakban: Tv.4.) 1. § (3) bekezdésében a „Polgári Törvénykönyv szerinti közeli hozzátartozói” szövegrész helyébe a „Polgári Törvénykönyv szerinti közeli hozzátartozói (a továbbiakban: közeli hozzátartozó)” szöveg lép.

(2) A Tv. 4. 21. § (1) bekezdésében a „közeli hozzátartozói [Ptk. 685. § b) pontja]”, szövegrész helyébe a „közeli hozzátartozói” szöveg lép.

(3) Az Tv.4. 34/D. § (1) bekezdés a) pontjában a „[Ptk. 685. § b) pontja],” szövegrész helyébe a „[Ptk. 8:1. § (1) bekezdés 2. pontja],” szöveg lép.

Az épített környezet alakításáról és védelméről szóló 1997. évi LXXVIII. törvény módosítása

12. §

(1) Az épített környezet alakításáról és védelméről szóló 1997. évi LXXVIII. törvény (a továbbiakban: Tv.5.) 16/A. § (2) bekezdésében a „Polgári Törvénykönyvről szóló 1959. évi IV. törvényben (a továbbiakban: Ptk.)” szövegrész helyébe a „Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvényben (a továbbiakban: Ptk.)” szöveg lép.

(2) A Tv.5. 39/A. § (6) bekezdésében az „építési szerződést” szövegrész helyébe a „kivitelezési szerződést” szöveg, az „az építési szerződés” szövegrész helyébe az „a kivitelezési szerződés” szöveg, az „építési szerződésében” szövegrész helyébe a „kivitelezési szerződésében” szöveg, az „építési szerződésben” szövegrész helyébe a „kivitelezési szerződésben” szöveg lép.

(3) A Tv.5. 39/B. § (1) bekezdésben az „építési szerződés” szövegrész helyébe a „kivitelezési szerződés” szöveg lép.

(4) A Tv.5. 62. § (1) bekezdés 13.3. pontjában az „építési szerződés” helyébe a „kivitelezési szerződés” szöveg lép.

A tűz elleni védekezésről, a műszaki mentésről és a tűzoltóságról szóló 1996. évi XXXI. törvény módosítása

13. §

(1) A tűz elleni védekezésről, a műszaki mentésről és a tűzoltóságról szóló 1996. évi XXXI. törvény (a továbbiakban: Tv.6.) 8. § (1)-(3) bekezdése helyébe a következő rendelkezések lép:

„(1) A tűzoltóság által a tűzoltás, a műszaki mentés vagy az ezzel kapcsolatos gyakorlatok során okozott kár és személyiségi jogi jogsértés, illetőleg a tűzjelzésben, tűzoltásban, műszaki mentésben közreműködőknek a közreműködésükkel, járműveik, eszközeik, felszereléseik igénybevételével közvetlen összefüggésben keletkezett, más forrásból meg nem térülő kárának megtérítésére, a sérelemdíj fizetésére – az elmaradt vagyoni előny kivételével –, ha e törvény kivételt nem tesz, a Polgári Törvénykönyv szabályait kell alkalmazni.

(2) Nem kell megtéríteni annak a kárát, illetve nem tarthat igényt sérelemdíjra az, aki a tüzet szándékosan vagy súlyos gondatlanságból okozta.

(3) A kártérítési, kártalanítási és személyiségi jogi jogsértési ügyekben a kárt, illetve a nem vagyoni sérelmet okozó tűzoltóság fenntartója jár el.”

(2) A Tv.6. 33/B. § (2) bekezdésében az „1959. évi IV. törvény” szövegrész helyébe a „2013. évi V. törvény” szöveg lép.

(3) A Tv.6. 41. § (3) bekezdésében a „kártérítésre szolgáló” szövegrész helyébe a „kártérítésre és sérelemdíj kifizetésére szolgáló” szöveg lép.

(4) A Tv.6. 46. § (5) bekezdés *b)* pontjában a „kártérítése folytán” szövegrész helyébe a „kártérítése, illetve sérelemdíj iránti igényének kielégítése folytán” szöveg lép.

A katasztrófavédelemről és a hozzá kapcsolódó egyes törvények módosításáról szóló 2011. évi CXXVIII. törvény módosítása

14. §

(1) A katasztrófavédelemről és a hozzá kapcsolódó egyes törvények módosításáról szóló 2011. évi CXXVIII. törvény (a továbbiakban: Tv.7.) 3. § -a a következő 4a. ponttal egészül ki:

(E törvény alkalmazásában:)

„4a. *Gazdálkodó szervezet*: a polgári perrendtartásról szóló törvényben meghatározott gazdálkodó szervezet.”

(2) A Tv. 7. 76. § (4) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(4) Ha a védekezésben részt vevőt az egészséget károsító vagy halálos baleset érte, az üzemi balesetre, foglalkozási betegségre vonatkozó társadalombiztosítási szabályok alapján meg nem térülő károkat, a személyiségi jogi jogsértésért járó sérelemdíjat és költségeket az állam téríti meg.”

A szabad mozgás és tartózkodás jogával rendelkező személyek beutazásáról és tartózkodásáról 2007. évi I. törvény módosítása

15. §

A szabad mozgás és tartózkodás jogával rendelkező személyek beutazásáról és tartózkodásáról 2007. évi I. törvény 65. § (1) bekezdésében a „gazdasági társaság” szövegrész helyébe a „gazdálkodó szervezet” szöveg lép.

A harmadik országbeli állampolgárok beutazásáról és tartózkodásáról szóló 2007. évi II. törvény módosítása

16. §

A harmadik országbeli állampolgárok beutazásáról és tartózkodásáról szóló 2007. évi II. törvény 2. § h) pontjában a „gazdasági társaság” szövegrész helyébe a „gazdálkodó szervezet” szöveg lép.

A Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény módosítása

17. §

(1) A Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény (a továbbiakban: Tv.8.) 41. § (6) bekezdésében a „gazdálkodó szervezetet” szövegrész helyébe az „a polgári perrendtartásról szóló törvény szerinti gazdálkodó szervezetet (a továbbiakban: gazdálkodó szervezet)” szöveg lép.

(2) A Tv.8. 2. melléklet „A rész” II. pont 4., 7., 8., és 9. alpontjában a „köztisztviselői” szövegrész helyébe az „a közszolgálati tisztviselőkről szóló törvény szerinti” szöveg lép.

A temetőkről és a temetkezésről szóló 1999. évi XLIII. törvény módosítása

18. §

(1) A temetőkről és a temetkezésről szóló 1999. évi XLIII. törvény (a továbbiakban: Tv.9.) 2. § (2) bekezdés a) pontjában a „gazdálkodó szervezeteknek [Ptk. 685. § c) pont]” szövegrész helyébe az „a polgári perrendtartásról szóló törvény szerinti gazdálkodó szervezeteknek (a továbbiakban: gazdálkodó szervezet)” szöveg lép.

- (2) Hatályát veszti a Tv.9. 4. § (1) bekezdésében a „[Ptk. 685. § c) pontja]” szövegrész.
- (3) A Tv.9. 20. § (1) bekezdés d) pontjában a „közeli hozzátartozója [Ptk. 685. § b) pontja]” szövegrész helyébe a „Polgári Törvénykönyv szerinti közeli hozzátartozója (a továbbiakban: közeli hozzátartozó)” szöveg lép.
- (4) A Tv.9. 29. § (2) bekezdésében a „közeli hozzátartozója [Ptk. 685. § b) pontja]” szövegrész helyébe a „közeli hozzátartozója” szöveg lép.

A kéményseprő-ipari közszolgáltatásról szóló 2012. évi XC. törvény módosítása

19. §

A kéményseprő-ipari közszolgáltatásról szóló 2012. évi XC. törvény 1. § 4. pontja helyébe a következő rendelkezés lép:

(E törvény alkalmazásában)

„4. *gazdálkodó szervezet*: a polgári perrendtartásról szóló törvény szerinti gazdálkodó szervezet”

A helyi önkormányzatok adósságrendezési eljárásáról szóló 1996. évi XXV. törvény módosítása

20. §

(1) A helyi önkormányzatok adósságrendezési eljárásáról szóló 1996. évi XXV. törvény (a továbbiakban: Tv.10.) 9. § (3) bekezdés a) pontja helyébe az alábbi rendelkezés lép:

(Nem jelölhető ki pénzügyi gondnoknak)

„a) aki az önkormányzat polgármestere, képviselő-testületének tagja, költségvetési intézményének vezetője és dolgozója, illetve ezek, a Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény (a továbbiakban: Ptk.) 8:1. § (1) bekezdés 1. és 2. pontja szerinti közeli hozzátartozója és hozzátartozója, e minősége fennállása alatt, illetve annak megszűnésétől számított 3 évig;”

(2) A Tv.10. 11. § (5) bekezdésében a „Ptk. 326. §-ának (2) bekezdésében” szövegrész helyébe a „Ptk. 6:24. §-ában” szöveg lép.

(3) A Tv.10. 14. § (2) bekezdés h) pontjában a „Ptk. 236. §-ának (3) bekezdésében” szövegrész helyébe a „Ptk. 6:24-6:25. és a Ptk. 6:89. § (4) bekezdésében” szöveg lép.

(4) A Tv.10. 31. § (1) bekezdés b) pontjában a „Ptk. 251. § (3) bekezdése” szövegrész helyébe a „Ptk. 5:118. §-a” szöveg lép.

ÁLTALÁNOS INDOKLÁS

Az Országgyűlés 2013. február 11-i ülésnapján elfogadta a Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvényt (a továbbiakban: új Ptk.), amely 2014. március 15. napján a Magyar Köztársaság Polgári Törvénykönyvéről szóló 1959. évi IV. törvény (a továbbiakban: Ptk.) helyébe lép.

Az új Ptk. tartalmazza a szervezetekre vonatkozó – eddig a szervezetekről szóló 2006. évi X. törvényben (a továbbiakban: Sztv.) szabályozott – általános rendelkezéseket, ezért az új Ptk. e törvényt is hatályon kívül helyezi.

Az Sztv. szervezetekre vonatkozó általános szabályokon felül, tartalmazza az egyes szervezetek formák típusait, illetve a működésükre vonatkozó speciális szabályokat is, ezeket önálló törvények megalkotásával szükséges rendezni, különösen az ország szervezeti múltjában elismert, működő, illetve újjászerveződő szervezetek helyzetét, meghatározva azokat az eltéréseket, amelyek a szervezetek működéséhez szükségesek.

A törvényjavaslat (a továbbiakban: javaslat) e szükségletnek tesz eleget azzal, hogy meghatározza az általános szociális szervezet célját, fogalmát, valamint az alapszabályára, működésére, tagjaira, a tagok személyes közreműködésére, vagyoni hozzájárulására vonatkozó – Ptk.-tól eltérő, illetve azt kiegészítő – sajátosságokat.

A szociális szervezet célja, hogy hátrányos helyzetben lévő tagjai számára munkafeltételek teremtsen, valamint szociális helyzetük javítását egyéb módon elősegítse.

A fenti cél és a szociális jelleg erősítése érdekében a javaslat szerint a szociális szervezet tagja a természetes személyeken kívül kizárólag önkormányzat és jogszabályban meghatározott karitatív szerv lehet.

A szociális szervezetek foglalkoztatási lehetőségeinek szélesítése, a hátrányos helyzetben lévők esetében az önfenntartás, az öngondoskodás és a közös munkában megnyilvánuló felelősségvállalás elősegítése érdekében a törvényjavaslat sajátos, kizárólag a szociális szervezetnél alkalmazható jogviszonyként szabályozza a más törvény hatálya alá nem tartozó tagi munkavégzésre irányuló jogviszonyt.

A javaslat meghatározza azokat az elemeket, amelyeket e jogviszony alkalmazása esetén az alapszabálynak – a Ptk.-ban meghatározottakon kívül – kötelezően tartalmaznia kell. A javaslat a jogviszony keletkezésének, megszűnésének megállapítása és a jogviszony fennállásának igazolása érdekében kiegészíti a Ptk. tagnyilvántartásra vonatkozó kötelező elemeit. A javaslat továbbá eltérő szabályok alkalmazását teszi lehetővé a vagyoni hozzájárulásra vonatkozóan, megkönnyítve ezzel a hátrányos helyzetben lévők szociális szervezeti taggá válását.

Az új Ptk. megalkotása és annak 2014. évi hatálybalépése számos törvény módosítását is szükségessé teszi, jelen törvény a belügyi tárca kodifikációs feladatkörébe tartozó normák módosítását is tartalmazza.

A módosítások tárgykörüket tekintve kiterjednek a helyi önkormányzattal, építésüggyel, rendőrséggel, katasztrófavédelemmel, idegenrendészettel, élet és vagyonbiztonság védelmével, a temetkezéssel, kulturális örökségvédelemmel és a kéménysepréssel kapcsolatos szabályozásra tekintettel arra, hogy a normák a Ptk.-ra vagy annak 2014-ben módosuló jogintézményeire való utalást tartalmaznak.

Az utalások egy része technikai módosítást igényel, amennyiben például a Ptk.-ra való merev hivatkozásokat kell módosítani, más része a gazdálkodó szervezettel, a közeli hozzátartozóval, a

cselekvőképességi kategóriákkal, a nem vagyoni kártérítéssel és a jogi személyiség nélküli gazdasági társasággal kapcsolatos szabályozás új Ptk.-ban hatályba lépő változására tekintettel szükséges.

RÉSZLETES INDOKOLÁS

az 1. §-hoz

A javaslat a szociális szövetkezet fogalmát úgy határozza meg, hogy szociális szövetkezetként azok a szövetkezetek működhetnek, amelyek abból a célból alakulnak, hogy a hátrányos helyzetben lévő tagjaik számára munkafeltételeket teremtsenek, tagjaik szociális helyzetének javítását pedig egyéb módon elősegítsék. A javaslat nem ad fogalmat a hátrányos helyzet mibenlétére, mivel nem célja a szociális szempontú szövetkezés lehetőségeinek beszűkítése.

A javaslat kimondja, hogy az általa nem szabályozott kérdésekben az új Ptk. szövetkezetekre vonatkozó rendelkezéseit kell alkalmazni.

A törvényjavaslat biztosítja a szociális szövetkezet tekintetében a közhasznú jogállás lehetőségét.

A szociális jelleg fenntartása érdekében a törvényjavaslat az új Ptk.-tól eltérő szabályokat állapít a szociális szövetkezet tagságát illetően. Szociális szövetkezetnek a természetes személy tagokon kívül – a szociális biztonság fenntartása érdekében csak önkormányzat és közhasznú jogállású karitatív szervezet lehet tagja. Ez utóbbi tag tagsági jogviszonya megszűnik a szervezet közhasznú jogállásának megszűnésével.

A javaslat, biztosítva a természetes személy tagok szociális szövetkezetben való többségi részvételének elvét – annak érdekében, hogy a kisebb létszámú szociális szövetkezetek élhessenek a lehetőséggel – eltérést enged az új Ptk.-ban a nem természetes személy tagok arányát illetően, húsz százalék helyett huszonöt százalékban határozva meg a nem természetes személy tagok legmagasabb arányát.

az 2. §-hoz

A javaslat biztosítja a tagi munkavégzés lehetőségét és meghatározza a tagi munkavégzés fogalmát (a közös termelésben való tagsági viszonyon alapuló közvetlen közreműködést). E jogviszony sajátosságára tekintettel rendelkezik továbbá arról, hogy a tagi munkavégzés nem tartozik más törvény hatálya alá. A tagi munkavégzés esetén lehetőséget teremt a javaslat, arra, hogy a munka ellentételezése a megtermelt javakból is történhessen. Ilyen jogviszonyt csak álláskereső, illetve közfoglalkoztatott létesíthet, illetve tarthat fenn, azonban ezt a jogviszonyt más, munkavégzésre irányuló jogviszony létesítése esetén szüneteltetni kell.

Az új Ptk. meghatározza a szövetkezet alapszabályainak kötelező elemeit. A javaslat a tagi munkavégzés vonatkozásában ezt kört kibővíti a tag által teljesítendő munkamennyiség és a munkamennyiség ellenértékének meghatározásával és deklarálja, hogy a munkamennyiség ellenértékét milyen elvek mentén kell az alapszabályban megállapítani.

A tagi jogviszony létesítésére és megszüntetésére vonatkozó szerződés hiányában – a tagi munkavégzésre irányuló jogviszonyt csak a tagnyilvántartás alapján kiállított igazolás tartalmazhatja, ezért annak kiállítására a javaslat a szociális szövetkezetet kötelezi.

az 3. §-hoz

Az új Ptk. rendelkezései szerint a szövetkezet tagja a szavazati jogát akkor gyakorolhatja, ha a vagyoni hozzájárulását teljesítette. A tagi munkavégzésre irányuló jogviszony esetében a törvényjavaslat lehetőséget kíván biztosítani azokban az esetekben is a tagsági jogviszonyból fakadó jogosítványok gyakorlására, amikor a vagyoni hozzájárulás teljesítése nem a tagfelvétellel egy időben, hanem később történik. A javaslat nem pénzbeli hozzájárulás vonatkozásában ezt a lehetőséget csak arra az esetre biztosítja, ha az alapszabály értelmében a tag ezt a kötelezettségét a szövetkezetben végzett munkája során megtermelt és tulajdonába kerülő javakkal teljesíti.

az 4. §-hoz

Hatályba léptető rendelkezés.

az 5. §-hoz

Átmeneti rendelkezés. A szociális szövetkezet esetében a nem természetes személy tagok száma a szabályozás alapján nem haladhatja meg a taglétszám huszonöt százalékát. Az átmeneti rendelkezés alapján a korlátozást nem kell alkalmazni az új Ptk. hatálybalépésekor a cégbejegyzésbe bejegyzett, vagy bejegyzés alatt álló szövetkezet esetében, ugyanakkor előírja azt is, hogy a szociális szövetkezet közgyűlésének az új Ptk. szerinti továbbműködéséről szóló határozata meghozatalát követően e szociális szövetkezet tagsága nem változtatható meg úgy, hogy a tagok számának aránya a korlátozástól – a változást megelőző állapothoz képest – nagyobb arányban térjen el.

az 6. §-hoz

A törvény egyik része az Alaptörvény alapján sarkalatos szabályozást tartalmaz, ezért az erre vonatkozó utalás a törvénytövegeben is megjelenik.

az 7. §-hoz

Az új Ptk. szabályozása alapján megszűnik a nem vagyoni kár és az ezért járó kártérítés. Továbbá az új Ptk. a személyhez fűződő jogok helyett a személyiségi jogok kifejezést használja, amelynek megsértése esetén sérelemdíj követelhető. A hatályba lépő új szabályozás alapján a „kár” és „kártérítés” szavak értelme megváltozik tekintettel arra, hogy azok már csak kizárólag a vagyoni kárt és az ezekért járó kártérítést jelölik majd meg, és felelősséggel kizárólag vagyoni hátrány – azaz kár okozásáért – lehet majd tartozni, ha egyébként a felelősség fennállásának egyéb feltételei fennállnak. Így amennyiben a jogalkotó a szabályozást egy adott norma esetében a vagyoni kár megtérítése mellett a nem vagyoni sérelmekre is vonatkoztatni kívánja, akkor a szabályozást külön ki kell egészíteni a sérelemdíjra vonatkozó rendelkezésekkel.

A Rendőrségről szóló törvény rendelkezései az új Ptk. hatályba lépő rendelkezéseire tekintettel felülvizsgálatra kerültek. A Rendőrségről szóló törvény 5. § (1)-(5) bekezdései esetében a felülvizsgálat alapján a „kár” fogalmi köre a nem vagyoni kárt is magába foglalta. Ezért a személyiségi jogok megsértése esetén követelhető sérelemdíj igénylésének biztosítása érdekében a normaszöveget ki kell egészíteni a személyiségi jogsértésre, valamint a sérelemdíjra való utalással.

A módosítások alapján a sérelemdíj az alábbi személyek:

- a rendőrségi feladatok ellátását segítő személy,
- az Európai Unió más tagállamának rendészeti feladatokat ellátó hatóságának tagja,
- informátor, a bizalmi személy, a rendőrséggel titkosan együttműködő más személy, vagy

- a fedett nyomozó
- törvényben meghatározott esetekben bekövetkező – tevékenysége által megvalósult személyiségi jogsértések esetén lesz követelhető:

A törvény ezen esetekben arról rendelkezik, hogy a sérelemdíj iránti igény kivel szemben érvényesíthető, hogy mely feltételek fennállása esetén kell a rendőrségnek a sérelemdíjat megfizetni.

Továbbá a rendelkezés külön rögzíti, hogy a sérelemdíj a rendőrséggel szemben követelhető abban az esetben is, ha a bűncselekményt elkövető személlyel végül a rendőrség az ügyész hozzájárulásával megállapodást köt különböző információkhoz való hozzájutás érdekében.

A 7. § (6) bekezdése az új Ptk. cselekvőképesség korlátozásával kapcsolatos szabályozásának változására tekintettel módosítja a hatályos normaszöveget.

A rendőri intézkedést követő és a rendőrség hatáskörébe tartozó közigazgatási, szabálysértési vagy büntetőeljárás keretében jogorvoslati igény érvényesíthető. Ebben az esetben a sérelmes intézkedés miatt a panasz a rendőrhatalósági eljárást érdemben lezáró határozat elleni jogorvoslati kérelemben terjeszthető elő. Minden más esetben a panaszt az intézkedést fogantató rendőri szerv vezetőjénél lehet benyújtani és e döntés ellen jogorvoslatnak van helye. A Rendőrségről szóló törvény hatályos rendelkezései alapján a jogorvoslat keretében a korlátozottan cselekvőképes személy helyett törvényes képviselője vagy meghatalmazottja is eljárhat.

Az új Ptk. hatályba lépő rendelkezése nem ad lehetőséget nagykorú személyek esetében a cselekvőképesség általános korlátozására. Az új Ptk. alapján a cselekvőképesség csak a bíróság által meghatározott ügycsoportban korlátozható, illetve amennyiben szükséges előírható, hogy amennyiben az adott személy akár egy ügycsoport tekintetében is korlátozott cselekvőképességgel rendelkezik, akkor meghatározott esetekben önállóan nem léphet fel.

Az új Ptk. szabályozására tekintettel a „korlátozottan cselekvőképes” kifejezés nem használható a normaszövegben, helyette vagy ki kell emelni, hogy mely ügycsoportokban korlátozott nagykorú személy helyett járhat el más személy, vagy arról kell rendelkezni, hogy az akár egy ügycsoportban is korlátozott nagykorú személy helyett is eljárhat más személy.

A módosítás az utóbbinak megfelelő szabályozást tartalmazza, így amennyiben egy nagykorú személynek akár egy ügycsoport tekintetében is korlátozott a cselekvőképessége, akkor már önállóan nem terjeszthet elő a rendőri intézkedéssel szemben jogorvoslati kérelmet vagy panaszt. Tekintettel arra, hogy a normaszöveg csak mint lehetőségként emeli ki a valamilyen szempontból korlátozott cselekvőképességű személy esetében, hogy más is előterjesztheti a jogorvoslati kérelmet vagy panaszt, a konkrét ügycsoportok meghatározása indokolatlan.

az 8. §-hoz

Az új Ptk. személyiségi jogsértésekkel és sérelemdíjjal kapcsolatos szabályozására tekintettel a rendelkezés a bűnüldöző szervek nemzetközi együttműködéséről szóló 2002. évi LIV. törvény módosítása által a következő személyek:

- a közös büntelfelderítő-csoport kihelyezett tagja,
- az intervenció egység tagja, vagy
- a különleges intervenció egység tagja, vagy
- külföldi állam területén alkalmazott magyar fedett nyomozó

által – törvényben meghatározott esetekben – megvalósult személyiségi jogsértése esetére teszi lehetővé a sérelemdíj követelését.

az 9. §-hoz

A személy- és vagyonvédelmi tevékenység végzése esetében is külön rendelkezni szükséges a személyiségi jogsértések esetén követelhető sérelemdíjról, ezért a rendelkezés előírja, hogy az ezen tevékenységet végző személy felelősségbiztosítása külön kiterjed a sérelemdíj megfizetésére is.

A szövegcsérés módosítás célja, hogy az új Ptk. közeli hozzátartozóra vonatkozó szabályozásának megfelelő merev hivatkozást tartalmazzon a módosításra kerülő törvény.

az 10. §-hoz

A rendelkezés célja, hogy újraszabályozza a külföldre utazással kapcsolatos törvény azon előírását, amely a gazdálkodó szervezet Ptk.-ban meghatározott fogalmára utal. A módosítás a Ptk. helyett már a polgári perrendtartásról szóló törvény új, 2014. március 15-én hatályba lépő, a gazdálkodó szervezetet definiáló rendelkezésére utal.

az 11. §-hoz

A szövegcsérés módosítások célja, hogy a módosított rendelkezések az új Ptk. közeli hozzátartozóra vonatkozó szabályozásának megfelelő merev hivatkozást tartalmazzanak.

az 12. §-hoz

A rendelkezés arra tekintettel, hogy az új Ptk. az építési szerződés helyett kivitelezési szerződésre vonatkozó szabályozást tartalmaz, az épített környezet alakításáról és védelméről szóló törvényben említett építési szerződés megnevezést kivitelezési szerződésre módosítja.

Továbbá a rendelkezés egy Ptk.-ra való merev hivatkozás pontosítását is tartalmazza.

az 13. §-hoz

Az új Ptk. személyiségi jogsértésre, valamint annak megsértése esetén járó sérelemdíjra vonatkozó szabályozására tekintettel a 13. § külön rendelkezik a tűz elleni védekezésről, a műszaki mentésről és a tűzoltóságról szóló törvény módosításáról is, hogy a tűzoltás, a mentés és az ezekhez kapcsolódó gyakorlatok során bekövetkező jogsértések esetén is biztosított legyen a vagyoni kár megtérítése mellett a sérelemdíj követelése.

A szövegcsérés módosító rendelkezés az új Ptk.-nak megfelelő merev hivatkozás normaszövegben való megjelenítése miatt indokolt.

az 14. §-hoz

A módosítás kiegészíti a katasztrófavédelemről szóló törvény értelmező rendelkezéseit a gazdálkodó szervezettel.

Továbbá biztosítja a sérelemdíj követelhetőségét azon személyek részére, akik katasztrófa esetén a védekezés során egészséget károsító vagy halálos baleset ért.

a 15–16. § -hoz

A jogi személyiség nélküli gazdasági társaság fogalma az új Ptk. hatályba lépésével kiüresedik tekintettel arra, hogy a közkereseti társaság és a betéti társaság is jogi személyiséget nyer. Ugyanakkor jogi személyiség nélküli gazdálkodó szervezetek fogalmi köre továbbra is fennmarad. Ezen szervezetek közé sorolhatóak például az egyéni cégek, egyéni vállalkozók.

A 15. § célja, hogy a természetes vagy jogi személy fuvarozó mellett a jogi személyiség nélküli gazdálkodó szervezetek közé tartozó fuvarozókra is kiterjessze a szabad mozgás és tartózkodás jogával rendelkező személyek beutazásáról és tartózkodásáról szóló törvény azon rendelkezését, amely alapján a fuvarozó köteles a harmadik ország állampolgárságával rendelkező családtag szállítását megelőzően megbizonyosodni arról, hogy a családtag rendelkezik-e az adott utazáshoz szükséges úti okmánnyal, illetve három hónapot meg nem haladó tartózkodásra jogosító vízummal. A 16. § szintén kibővíti a fuvarozó fogalmát.

a 17–19. § -hoz

A rendelkezések célja, hogy újraszabályozzák a Magyarország helyi önkormányzatairól szóló, a temetőkről és a temetkezésről szóló, valamint a kéményseprő-ipari közszolgáltatásról szóló törvény azon előírásait, amelyek a gazdálkodó szervezet Ptk.-ban meghatározott fogalmára utalnak. A módosítások a Ptk. helyett a polgári perrendtartásról szóló törvény új, 2014. március 15-én hatályba lépő, a gazdálkodó szervezetet definiáló rendelkezésére utalnak.

A szövegcsérés módosítások célja pedig, hogy az új Ptk. közeli hozzátartozóra vonatkozó szabályozásának megfelelő merev hivatkozást tartalmazzanak a módosításra kerülő törvények.

Továbbá a köztisztviselők jogállásáról szóló 1992. évi XXIII. törvény hatályon kívül helyezésére és a közszolgálati tisztviselőkről szóló 2011. évi CXCV. törvény hatályba lépésére tekintettel a köztisztviselői illetményalap kifejezésből a köztisztviselő szövegrészt a 17. § (2) bekezdése hatályon kívül helyezi.

a 20. §-hoz

A módosítások célja, hogy az új Ptk. közeli hozzátartozóra, késedelmi kamatra, a szerződések megtámadására rendelkezésre álló határidő, illetve a zálogjogosultság kielégítési sorrendjére vonatkozó szabályozásának megfelelő merev hivatkozást tartalmazzon a módosításra kerülő törvény.